

NIEPRAWDZIWIE (17) *av*

W pisowni łącznej (15), w rozłącznej (2).

Oba e prawdopodobnie jasne (tak w nie- oraz zwykle w -e); a pochylone.

Sł stp notuje, Cn s.v. zmyślnie, Linde brak.

1. *Niezgodnie z prawdą, kłamliwie; mendaciter Mącz; fictę Cn (14)* : Ale to piśmo święte/ będzie [Antykryst] opák wywracał/ nicował/ y nieprawdziwie wykładał. *KrowObr* 50v, 76 [2 r.], 208; Mendaciter, Lżywie/ nieprawdziwie. *Mącz* 216c; To wy [konfesjoniści brak prawdziwej pokuty] Kościołowi Powfzechnemu/ lecz nieprawdziwie/ przypifuiecie. *WujJud* 166v; Wy wedle ciááá fádźicie (*marg*) To iest rozfádkiem ludzkim, nie prawdziwie. (-) *WujNT Ioann* 8/15.

W przeciwstawieniu: »prawdziwie ... nieprawdziwie« (1): Ale ktokolwiek fie s tego [czyzby poczciwą białogłową w złe mniemanie przywiódł] bući/ prawdziweli/ ábo nieprawdziwie/ [...] írogie karanie záfluzył *GórnDworz* Aa3v.

W charakterystycznych połączeniach: nieprawdziwie bucić się, napisać (2), potwarzać, przypisywać, spowiadać się, zmyślic, zwać się.

Zwrot: »mówić, powiadać nieprawdziwie« = kłamać [szyk zmienny] (2:1): Yáána rzecz iest że to żoná twoiá: Czemuś nieprawdziwie powiadał [Cur mentitus es; Czemużeś fklamál *WujBib*]/ że by fioftrá twoiá byłá? *Leop Gen* 26/9; *BibRadz* I 251a *marg*; Błogosłáwieni iesteście/ gdy wam złorzeczyć będą [...] y mówić ná przeciwko wam wżytko złe nieprawdziwie [!] dla mnie [et dixerint omne malum adversum vos mentientes propter me *Vulg Matth* 5/11; kłamáiąc *WujNT*] *KołakSzczęśl* B2v.

Szeregi: »nieprawdziwie i (albo) obłudnie« [szyk 1:1] (2): *KuczKat* 340; niech íobie kto chce czyta/ wyźrzy íż oni [papieżę] pány íą pánow/ choíaż íię obłudnie y nieprawdziwie íługámi íług Bożych zowiá. *CzechEp* 335.

»zdradliwie a nieprawdziwie« (1): on nędzny człówiek ktory nogę ítrácił zdradliwie á nieprawdziwie íie ípowiadał/ a ták mnie nieprawdziwym powiádaniu zdrádził. *HistRzym* 88.

2. *Nie naprawdę, w istocie rzeczy nie; simulate Cn (3)* : [uczynek przeciw wierze] Powiedáć y wierzyć ze by Chrístus czarnokxięftwem czynił dziwy/ y nieprawdziwie zmarty wítał *SeklKat* O3v; *BibRadz* II 141a *marg*; że Ciáło Pána Chrístufowe w niebie będąc/ íákás moc íwą nam dáie y wlewa w nas/ á ták nieprawdziwie Ciáá Páńfkiego pożywamy. *WujJud* 256v.

Synonimy: 1. *falszywie, kłamliwie, lżywie, niesprawiedliwie, obłudnie, zdradliwie.*

Cf **PRAWDZIWIE**